

Η συμμετοχή των νησιωτικών Δήμων στο νέο σύστημα κατανομής των Κ.Α.Π.

Σχέδιο προς συζήτηση

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Ε.Τ.Α.Α. ΑΕ)

Η συμμετοχή των νησιωτικών Δήμων στο νέο σύστημα κατανομής των Κ.Α.Π.

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

Σχέδιο προς συζήτηση

1. Εισαγωγικά

Η πολυδιάσπαση & η ασυνέχεια του γεωγραφικού χώρου αδυνατίζουν τη χωρική, οικονομική και κοινωνική συνοχή και οδηγούν σε έντονες ενδοπεριφερειακές ανισότητες. Η περιφερειακότητα και την απομόνωση που συνεπάγονται υψηλά κόστη λειτουργίας για τους Δήμους, τις επιχειρήσεις, για τα νοικοκυριά και για το κράτος.

- αυξημένο μεταφορικό κόστος που συνεπάγονται, μεταξύ άλλων, η μετακίνηση στη θάλασσα, η μεταφόρτωση και η χρήση πολλαπλών μεταφορικών μέσων, η μονοπωλιακή θέση των μεταφορικών εταιρειών και των τοπικών εμπόρων (εξαιτίας της έλλειψης ανταγωνισμού), η διατήρηση υψηλών αποθεμάτων από τις επιχειρήσεις, η αδυναμία δημιουργίας οικονομιών κλίμακας (εξαιτίας της μικρής και κατακερματισμένης αγοράς), συντελούν στην αύξηση των τιμών των παρεχόμενων αγαθών και υπηρεσιών
- Αφορά την απόκτηση υποδομών και λειτουργίας βασικών δημόσιων υπηρεσιών σε κάθε νησί ξεχωριστά εξαιτίας των αρνητικών οικονομιών κλίμακας που συνεπάγεται ο μικρός αριθμός κατοίκων, ανά νησί. Βασικές υπηρεσίες διοίκησης, εκπαίδευσης και υγείας, αλλά και δίκτυα ενέργειας, μεταφορών, επικοινωνιών, ύδρευσης, αποχέτευσης έχουν υψηλό κόστος κατασκευής και λειτουργίας.
- Απορρέει από την έλλειψη επιλογών εξαιτίας της έλλειψης υποδομών και υπηρεσιών που είναι απαραίτητες για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των νησιών, όπως πχ. δημόσιας διοίκησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης, υγείας, τραπεζικών και άλλων χρηματοπιστωτικών εργασιών, απονομής δικαιοσύνης, ενίσχυσης επενδυτικών πρωτοβουλιών, πολιτισμού, συντήρησης και επισκευής εξοπλισμού.
- Παράλληλα το μικρό μέγεθος, τόσο ως προς την έκταση, όσο και προς τον πληθυσμό. Ο μικρός πληθυσμός συνεπάγεται μικρή αγορά και επομένως μικρή τοπική ζήτηση για αγαθά και υπηρεσίες, ενώ παράλληλα καθιστά αδύνατη τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας και συγκέντρωσης – απαραίτητα στοιχεία για τη μείωση του κόστους για επιχειρήσεις και νοικοκυριά.

2. Παράμετροι επηρεασμού του λειτουργικού κόστους των νησιωτικών Δήμων

- Ανάπτυξη και διατήρηση εύρους υπηρεσιών προς δημότες αντίστοιχου με αστικούς Δήμους που απευθύνονται όμως σε μικρότερο αναλογικά πληθυσμό με συνέπεια το αυξημένο μοναδιαίο κόστος.
- Εποχικότητα τουρισμού - αυξημένες απαιτήσεις σε υποδομές και υπηρεσίες που δεν καλύπτονται από ανταποδοτικότητα.
- Περιορισμένοι ίδιοι πόροι κυρίως στα νησιά που δεν έχουν σημαντική τουριστική κίνηση ή αυξημένα ποσοστά δεύτερης – παραθεριστικής κατοικίας.
- Ανάλωση τακτικών εσόδων λόγω της ανάγκης κάλυψης των συνήθως ελλειμματικών ανταποδοτικών υπηρεσιών (ιδίως στα μικρά νησιά).

- Αυξημένο κόστος προμηθειών υλικών και αναλωσίμων.
- Αυξημένο κόστος έργων και συντηρήσεων.
- Σημαντικά υψηλότερο ενεργειακό κόστος ιδίως στα απομακρυσμένα νησιά (κίνηση οχημάτων, γεωτρήσεις ύδρευσης - άρδευσης, αφαλατώσεις, θέρμανση – ψύξη δημοσίων κτηρίων κλπ)
- Συστηματική συνεισφορά από τους Δήμους σε χρηματοδότηση μελετών και έργων των Λιμενικών Ταμείων. Ανάλυση συντηρήσεων χερσαίων ζωνών και ηλεκτροφωτισμού μικρών λιμανιών, τουριστικών και αλιευτικών καταφυγίων.
- Εκτεταμένα δίκτυα αγροτικής οδοποιίας και προσβάσεων σε παραλίες.
- Συντήρηση πεπαλαιωμένου οικιστικού αποθέματος δημοσίων κτηρίων, ιδίως σε νησιά με μεγάλο αριθμό και έκταση χαρακτηρισμένων παραδοσιακών οικισμών.
- Η εφαρμογή του πληθυσμιακού κριτηρίου δεν καλύπτει τις ανάγκες νησιών με διαρκή και εντεινόμενη μείωση μόνιμου πληθυσμού, ενώ οι οριζόντιες επιχορηγήσεις δεν λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές συνθήκες και ανάγκες.

3. Προτάσεις (προς συζήτηση)

- Διπλασιασμός του ποσοστού της του κριτηρίου «νησιωτικότητας» σε σχέση με την προηγούμενη κατανομή ΚΑΠ
- Εφαρμογή κριτηρίου κατανομής των ΚΑΠ στους νησιωτικούς Δήμους **το πρότυπο κόστος** κυρίως για της κάλυψη των μικρών νησιωτικών δήμων ώστε να μπορούν να υλοποιήσουν πλήρως και επαρκώς τις αρμοδιότητες τους. Σύμφωνα με αυτό το κριτήριο όλοι οι μικροί και μεσαίοι νησιωτικοί Δήμοι θα παρουσιάσουν, σε σχέση με το 2022, αξιοσημείωτη αύξηση.
- Το ύψος της επιχορήγησης να καλύπτει οπωσδήποτε την προτεινόμενη στελέχωση των νησιωτικών δήμων
- Ενσωμάτωση με ειδικό τρόπο στο κριτήριο Νησιωτικότητα, των Δήμων της Κρήτης. Αξιοποίηση πολύ ενδιαφέρουσας εμπειρίας της δημοτικής χρηματοδότησης μεγάλων νησιών όπως στη Γαλλία (Κορσική) και στην Ιταλία (Σικελία, Σαρδηνία).
- Ειδική συμπληρωματική γραμμή στον προϋπολογισμό των ΚΑΠ, για την κάλυψη του υπερβάλλοντος κόστους των νησιών (βλέπε Καναδάς, Γερμανία)
- Δημιουργία, στο πλαίσιο του αναπτυξιακού προγράμματος «Α. Τρίτησης», ειδικού επενδυτικού προγράμματος για τα μικρά και μεσαία νησιά, τουλάχιστον (σύμφωνα με τη Γαλλική εμπειρία)
- Μακροπρόθεσμα, πρόβλεψη και προετοιμασία για την Συνταγματική ενίσχυση της θωράκισης της νησιωτικότητας (σύμφωνα με την Ισπανική εμπειρία)
- Μεταφορά του φόρου διαμονής στους Δήμους
- Να εκπονηθεί δείκτης νησιωτικότητας για την κατανομή της αυξημένης επιχορήγησης, μεταξύ των νησιωτικών δήμων